Scenariusz zajęć do programu kształcenia „Myślę – działam - idę w świat”

Autor: Beata Sochacka
Klasa II **Edukacja:** polonistyczna, społeczna, przyrodnicza

Temat lekcji: Poznajemy gady żyjące w Polsce i ich przodków z ery mezozoiku.
Cel/cele zajęć: - kształtowanie postawy warunkującej sprawne uczenie się we współpracy z innymi, - rozwijanie umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości.
Cele zajęć w języku ucznia/ dla ucznia: -.opowiesz innym o gadach żyjących w Polsce, - przygotujesz mapę myśli, - wykonasz węża z gazet.
Kryteria sukcesu dla ucznia: - przekazuję zapamiętane wiadomości, - wymieniam nazwy 2 węży żyjących w Polsce, - wykonuję pracę przestrzenną.
Podstawa programowa: 1.1c), 1.3a), 5.4, 6.4
Metody pracy: integracyjna zabawowa, kinezjologia edukacyjna (elementy), układanka puzzle =Jigsaw, audiowizualna, zadań wytwórczych
Formy pracy: indywidualna jednolita i zróżnicowana, grupowa, zespołowa jednolita, w parach.
Środki dydaktyczne: karteczki z nazwami zwierząt, karta z tekstem popularnonaukowym „Gady żyjące w Polsce”, zdania do mapy myśli, 2 ćwiczenia interaktywne: „Niebezpieczne węże”, „Żyjące współcześnie gady z okresu mezozoiku”, film „Gady w poznańskim zoo”, gazety, sznurek ozdobny, kolorowy blok.

Przebieg zajęć	
„Drogowskazy” **-wskazówki** **i uwagi o realizacji**	**Centra Aktywnej Edukacji**

1. **Ćwiczenia ortofoniczne, oddechowo – fonacyjne** w porannym kręgu a)długie, śpiewne wymawianie samogłosek: a, e, o, u, i, y, b)wymowa pojedynczych głosek: - syczenie węża –„sss sss”, - poruszanie się jaszczurki wśród suchych liści: „sz sz sz...”	polonistyczno - komunikacyjne
2. Ćwiczenie interaktywne – memory „Niebezpieczne węże” http://LearningApps.org/watch?v=pr0p011wa01	
3. Praca w grupach eksperckich z tekstem przyrodniczym. „Gady żyjące w Polsce” – zał. 1 Zadania dla grup 1)Wybierzcie lidera. 2)Przeczytajcie uważnie tekst. 3)Wybierzcie wiadomości, które zapamiętacie.	matematyczno-przyrodnicze
4. Uczenie się i nauczanie innych. A.Pierwsza wymiana liderów – przechodzą do stolika innej grupy, zgodnie z ruchem wskazówek zegara, relacjonują temat, który opracowali w swojej grupie, słuchają tego, co przygotowała grupa, w której się znajdują (uczniowie w grupie relacjonują kolejno) Np.: Lider I grupy relacjonuje wiadomości o wężu eskulapa, słucha o żmii zygzakowatej. B.Druga wymiana liderów - zasada relacjonowania i słuchania powtarza się w innej grupie. Np. Lider I grupy relacjonuje wiadomości o wężu eskulapa, słucha o jaszczurce zwince.	matematyczno-przyrodnicze
5. Wykorzystanie audiowizualnych źródeł informacji – film „Gady w poznańskim zoo” https://www.youtube.com/watch?v=5G9k4-LFqf4&feature=youtu.be	polonistyczno - komunikacyjne
6. Oglądanie zdjęć w książkach i albumach przyrodniczych oraz przygotowanych do bieżącej lekcji. * Zdjęcia dołączono jako osobną fotogalerię – do pobrania w bazie zdjęć.	matematyczno-przyrodnicze
7. Ćwiczenie pisemne - uzupełnianie zdań na temat „Gady żyjące w Polsce” – zał. nr 2	polonistyczno – komunikacyjne

Uzupełnij zdania, korzystając z wiedzy, którą zdobyłeś /zdobyłaś w grupach eksperckich .Mając wątpliwości współpracuj w parze. Jaszczurki, węże – ich ciało pokrywają ……. Żółwie, krokodyle – ich ciało pokrywają rogowate tarcze. Rozmnażają się ……. Mają dobrze rozwinięte ……. lub nie posiadają ich wcale. ……. to wąż jadowity. …… to wąż niejadowity.	
8. Przygotowanie aktywnej notatki – mapy myśli pt. „Obecnie żyjące, gady z ery mezozoicznej”, wykorzystanie zdań z poprzedniego ćwiczenia (rozcięcie i przyklejenie pasków).	polonistyczno – komunikacyjne
9. Ćwiczenie interaktywne „Egzotyczne węże” http://LearningApps.org/watch?v=p0v5fou0t01	polonistyczno – komunikacyjne
10. Układnie porad, jak postępować w przypadku ukąszenia 1) Załóż opaskę uciskową powyżej miejsca ukąszenia. 2) Zdezynfekuj ranę 3) Udaj się do szpitala, nie biegnij jednak, unikaj nadmiernego wysiłku. 4) Rany **nie** wysysaj. 5) Pozwól swobodnie wypłynąć krwi i wydzielinie. 6) Zachowaj spokój.	polonistyczno - komunikacyjne
11. Wyjaśnienie zadania domowego: • Przygotuj kartę informacyjną na temat pracy weterynarza. • **Zapisz, czym się zajmuje, wymień i narysuj jego pacjentów.** • Wkrótce nas odwiedzi, Twoja praca będzie miłą niespodzianką.	polonistyczno – komunikacyjne
12. Praca twórcza w parze - formowanie węża z gazet.	artystyczno-ruchowe

13. Wystawa prac, ocena koleżeńska – technika OK.	
14. Zabawa integracyjna „Dżungla*”, zmodyfikowana przez nauczyciela na potrzeby zajęć. Uczniowie otrzymują karteczki z nazwami zwierząt (wydających odgłosy). Każde zwierzę powtarza się dwa razy. Na sygnał prowadzącego wszyscy zaczynają naśladować głosy swoich zwierząt, nawet ruchy, szukając w tym czasie swojej pary. Uczniowie, którzy się odnaleźli ustawiają się w kolejności, tworząc węża. Zabawa trwa do odnalezienia ostatniej pary.*	artystyczno-ruchowe
15. Pożegnanie - prowadzenie węża, który powstał podczas zabawy „Dżungla” * Pomysł zabawy „Dżungla” pochodzi z „Zabawnika”, który powstał w ramach projektu „Słuchamy Polski”, autorką projektu jest Hanna Dobrowiecka; treść zabawnika i uznanie autorstwa na licencji Creatibve Commons, co oznacza, że można ją swobodnie wykorzystywać.	artystyczno-ruchowe

Zał. 1a

Teksty popularnonaukowe dla grup eksperckich

Gady żyjące w Polsce

Grupa I

<u>Wąż Eskulapa</u> - budowa, ubarwienie

Jest największym i najrzadszym wężem w Polsce. Należy do grupy węży niejadowitych. Ciało ma wysmukłe i gibkie, pokryte łuskami, głowę odgraniczoną od tułowia. Długość ciała dorosłych dochodzi do 2 metrów. Dorosłe osobniki są oliwkowobrązowe, na głowie i ciele z wyjątkiem brzucha, występują małe, jasne plamkami.

Miejsce występowania, pożywienie:

Żyje w lasach liściastych, wśród skał i na silnie nasłonecznionych zboczach, także w murach zniszczonych domów. Ulubionym środowiskiem są Bieszczady. Przebywa często wśród krzewów lub w konarach niskich drzew, poluje na ziemi, zjada gryzonie, wyjątkowo ptaki.

Zimowanie: W sen zimowy zapada we wrześniu, czasem w sierpniu.

Ciekawostki: Jest jajorodny. Pora godowa w maju i czerwcu. Jaja umieszczane są latem w bardzo ciepłych i wilgotnych miejscach: w próchniejącym drewnie, pod bazą liści. Jesienią, wylęgają się młode węże o wadze kilku gramów i długości 20–30 cm.

Grupa II

<u>Żmija zygzakowata</u> – budowa, ubarwienie: jest jedynym w Polsce wężem jadowitym. Zęby mają kanaliki, przez które jad dostaje się do ciała ofiary.Długość ciała żmii dochodzi do 75 cm. Ma zmienne ubarwienie, najczęściej szare lub brązowe. Na grzbiecie wyraźnie zaznaczona jest zygzakowatą czarną wstęgą, od karku do końca ogona "wstęga kainowa". Łuski na głowie przypominają wzór w kształcie litery X, Y lub V.

Miejsce występowania, pożywienie:

Ulubionym środowiskiem żmii są polanki, dróżki w podmokłych lasach oraz stosy kamieni na brzegach pól i lasów w okolicach górzystych. Poluje na drobne ssaki: ryjówki, krety oraz gryzonie, rzadziej na jaszczurki i żaby. Ofiarę swoją uśmierca jadem i dopiero wtedy połyka.

Zimowanie: W sen zimowy zapada w październiku. Ze snu zimowego budzi się w marcu, okres godowy przypada u niej w kwietniu i maju.

Ciekawostki: Jest jajożyworodna, pora godowa przypada w miesiącach kwiecień-maj. Samica rodzi 5-15 młodych, które od początku prowadzą samodzielny tryb życia.

Samce toczą walki przypominające zapasy, oplatają się wokół siebie - unoszą przednie części do góry i starają się przygnieść przeciwnika do ziemi.

Zał. 1b

Grupa III

Jaszczurka zwinka - budowa, ubarwienie: Ciało pokrywają ściśle do siebie przylegające łuski. Ogon jest nieco dłuższy od tułowia, w sytuacji zagrożenia zostaje odrzucony – oddzielony, jako przynęta dla drapieżnika. Z czasem odrasta do pierwotnej długości. Kończyny jaszczurki są dobrze umięśnione, a palce długie, zakończone pazurkami. Głowa ma dużą, dość szeroką głowę.

Miejsce występowania, pożywienie:

Żyje na silnie nasłonecznionych polankach leśnych, na skraju dróg i wrzosowisk. Jest bardzo ciepłolubna. Żywi się pająkami, owadami, ślimakami oraz gąsienicami. Małe ofiary uśmierca połykając, większe zaś łapie w pyszczek i energicznie nimi potrząsa i uderza o ziemię. Czasem zwinka staje się kanibalem i zjada młode własnego gatunku, lub innych jaszczurek.

Zimowanie: W sen zimowy zapada w październiku, budzi się w marcu lub w początkach kwietnia.

Ciekawostki: Jaja składa samiczka w czerwcu, w ziemi, w miejscach nasłonecznionych, w ilości do 14 sztuk. Młode jaszczurki wylęgają się po ośmiu tygodniach. Przestraszona kryje się w norkach gryzoni, szczelinach skalnych lub w wykrotach, a wyjątkowo tylko wspina się na niskie krzaki lub skały. Jest najpospolitszym gadem w Polsce, żyje ok. 4 lat

---

Bibliografia:

1. Wacław Jaroniewski, „Jadowite węże świata”, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2006

2. Autor Włodzimierz Juszczyk „Płazy i gady krajowe” cz. 1 i 2, PWN, Warszawa 1987

3. Iwona Zając (red.), Encyklopedia dla dzieci, Zadziwiający świat faktów; Zwierzęta, Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Handlowe „ARTT”, Warszawa 2007

4. http://gadyiplazypolski.amend.pl/galeria.php

Zał. nr 2

Ćwiczenie: Uzupełnij zdania, korzystając z wiedzy, którą zdobyłeś w grupach eksperckich . Mając wątpliwości współpracuj w parze.

Jaszczurki, węże – ich ciało pokrywają …….
Żółwie, krokodyle – ich ciało pokrywają rogowate tarcze.
Rozmnażają się …….
Mają dobrze rozwinięte ……. lub nie posiadają ich wcale.
……. to wąż jadowity.
…… to wąż niejadowity.